

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ НАВЧАЛЬНО-
МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Полтава – 2013

дичної школи, підготовка аспірантів до педагогічної роботи здійснюється епізодично, без чіткого плану і суворо регламентованої системи, недосконало [2,6]. Для покращення становища необхідно опрацювати державну програму підготовки викладачів вищої медичної школи, на національному рівні сформувати чітку юридично узаконену систему, враховуючи кращий європейський досвід [1]. Організація і реалізація такого варіанта пов’язані з численними організаційними, технічними, методичними труднощами, вимагатимуть значних фінансових витрат, кадрового забезпечення. Але все це окупиться в майбутньому істотно підвищеною якістю професійної підготовки студентів, майбутніх медичних кадрів.

Удосконалення освіти, підготовка висококваліфікованих професіоналів передбачає формування творчих особистостей. Тому професійна підготовка майбутніх спеціалістів здійснюється одночасно з формуванням світогляду [7]. Сукупність професійних знань і навичок впливає на його формування, потребує такого вдосконалення, яке ґрунтується на об’єктивних сферах дійсності в сучасних умовах розвитку суспільства. Вони стануть вирішальними для збереження життя та здоров’я сучасного і прийдешніх поколінь не тільки в Україні, а й у світі.

Список використаної літератури

1. Передерий В. Г. Болонский процесс и будущее Украины / В. Г. Передерий // *Therapia*. – 2010. - №2 (44). – С. 8-10.
2. Шуліпенко І. М. Де навчитися учителю майбутнього медика/ І. М. Шуліпенко // *Внутрішня медицина*. – 2010. - №1 (19). – С. 60-63.
3. Таршинов І. В. Новый взгляд на развитие медицины / И. В.Таршинов, Л. А. Таршинова // *Журнал практичного лікаря*. – 2006. - №4. - С. 60-62.
4. Вороненко Ю. В. Реформування системи медичної освіти в світлі концепції «суспільство знань» / Ю. В. Вороненко, О. П. Мінцер // *Український медичний часопис*. – 2006. - №1. – С. 6-13.
5. Денисов І. Ситуация сегодня и пути совершенствования подготовки врачей / И. Денисов // *Врач*. – 2005. - №4. – С. 4-7.
6. Лесовой В. Н. Интегрированная модель непрерывного образования, воспитания и наставничества в контексте клинической и информационной культуры мышления / В. Н. Лесовой, П. Г. Кравчук // *Врачебная практика*. – 2006. - №1. – С. 4-15.
7. Попович В. І. Формування клінічного мислення – концепція переходу до Болонського процесу / В. І. Попович, Д. Т. Орішак // *Журнал вушних, носових і горлових хвороб*. – 2006. - №2. – С. 53-57.

МЕТОДОЛОГІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ, ЙОГО ПЕРЕВАГИ

Хавалкіна Л.М., Гераніш С.І., Дубина В.О.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Дистанційне навчання – це високотехнологічний продукт науково-технічної революції, яка широко використовує ідею маркетингового підходу до обслуговування інтернів, лікарів-курсантів, слухачів, чим і пояснюється його активне поширення в усьому світі.

Ключові слова: дистанційне навчання, інноваційні технології.

Поступовий перехід суспільства на постіндустріальну стадію розвитку висуває нові вимоги до професійної підготовки фахівців. За цих умов інноваційний розвиток освіти набуває особливого значення. Нині інновацію розуміють як результат інвестування в певну розробку та отримання нового знання, ідеї, які раніше не використовували. Це поняття різних сфер діяльності людини: технологій, організаційних форм існування соціуму, наприклад, таких як наука, освіта, управління, обслуговування і т. д. Інновація також передбачає процес упровадження цих ідей у виробництво з фіксованим отриманням додаткових цінностей: прибутку, пріоритету, лідерства, якісної переваги, креативності, прогресу тощо.

Освіта як система отримання знань відстає від реальних потреб сучасного суспільства. Йому необхідна освіта, яка постійно оновлюється знаннями, технологіями, засобами навчання, організаційними й управлінськими підходами. Таку освіту й називаємо «інноваційною», суть якої можна виразити фразою «не наздоганяти минуле, а створювати майбутнє» [1,2].

Дистанційне навчання (ДН) – це високотехнологічний продукт науково-технічної революції, яка широко використовує ідею маркетингового підходу до обслуговування інтернів, лікарів-курсантів, слухачів, чим і пояснюється його активне поширення у всьому світі. Сьогодні ДН органічно вбирає в себе комп’ютерні та Інтернет-технології. Сучасні технології – це сполучна ланка між лікарем-інтерном і викладачем, яких можуть розділяти багато кілометрів. Навчання ведеться в межах корпоративної мережі за допомогою Інтернету, e-mail та інших сучасних засобів зв’язку. Система ДН дозволяє опанувати необхідними навичками і засвоїти нові знання за допомогою персонального комп’ютера (ПК) і виходу в мережу Інтернет. Місце розташування ПК не має значення, тому вчитися можна вдома, на роботі, в on-line класі одного з центрів дистанційного навчання, а також у будь-якому іншому місці, де є ПК з підключенням до Інтернету. Це найважливіша перевага ДО перед традиційними формами навчання.

ДН - дуже гнучка система, вона дозволяє всім учасникам навчального процесу (лікарям-інтернам, викладачам і адміністраторам навчального закладу) обирати зручний час занять. Немає жодних вікових, територіальних, освітніх, професійних обмежень, майже немає обмежень за станом здоров'я. Слухачами ДН можуть бути не тільки лікарі-інтерни, а і співробітники організацій, що здійснюють корпоративне навчання своїх фахівців. Це ті, кому складно бути присутнім на навчальних заняттях у визначеному місці та в певний час, співробітники, які можуть пройти необхідні тренінги, перепідготовку і перенавчання в межах своєї організації, а часто навіть не покидаючи своїх робочих місць, що суттєво знижує рівень витрат на навчання; лікарі (що дуже важливо), які проживають у віддалених районах, і тому територіально відірвані від навчальних і наукових центрів. У нашій країні такі центри розташовані вкрай нерівномірно і зосереджені в небагатьох, як правило, великих містах. За допомогою ДН людина без відриву від виробництва і не ризикуючи втратити гарну роботу, має можливість підвищити свою кваліфікацію або засвоїти нові знання. Це, скажімо, молоді мами та інші люди, які змушені через сімейні обставини постійно бути присутніми вдома, але бажають у майбутньому вийти на роботу і для цього отримати (або поповнити) свою освіту.

ДН усуває проблему нестачі висококваліфікованих викладачів (оскільки вдало створений дистанційний навчальний курс може легко тиражуватися) і дає можливість кожному лікарю навчатися в найкращих педагогів. Особливо слід підкреслити, що системи ДН із їхніми можливостями вбудовування в курс зображень, звукових і відеофайлів дуже зручні для сприйняття інформації.

ДН добре поєднується із визнаною системою освіти, стає його складовою частиною, тобто навчання може бути як повністю дистанційним, так і частково. Наприклад, лекції проходять у дистанційній формі, а тестування, наукові роботи - в очній. Або заняття в одних викладачів очні, а в інших дистанційні. Чи всі заняття очні, а всі консультації дистанційні.

Ефективність ДН досягається шляхом якнайповнішого і точного узгодження вимог освітнього стандарту і можливостей лікарів-слухачів. Зазвичай навчання проводиться з використанням кількох засобів спілкування одночасно, що дозволяє не тільки добре засвоювати навчальний матеріал, а й ознайомлюватися в процесі навчання з новітніми досягненнями та розробками у відповідних галузях знань. Крім того, і це один із найсильніших аргументів на користь ДН, оскільки слухачі мають можливість зв'язатися з викладачем у процесі навчання, задати запитання, отримати консультацію з незрозумілого питання. А викладачеві ДН дозволяє легко реалізувати постійний контроль за навчальною діяльністю слухача, що просто змушує того працювати рівномірно, без «стрибків і авралів», а тому ефективно. За кожен розділ курсу слухач звітує перед викладачем і тільки після цього може просуватися далі. В автоматизованій системі ДН контроль засвоєних знань може бути дуже детальним і практично постійним.

ДН дозволяє залучати до співпраці провідних викладачів незалежно від місця їх проживання.

У дистанційному навчанні роль викладача змінюється, а його можливості розширюються. Така форма навчання дозволяє викладачеві не витрачати час на рутину освітнього процесу. При цьому, що саме вважати рутинною - перевірку знань, читання однотипного курсу або щось інше, - вирішує сам викладач. Системи ДН дозволяють автоматизувати практично все, крім особистості самого викладача. Робочий час педагога може бути присвячений педагогічній творчості.

Сьогодні багато пишуть про переваги дистанційної форми навчання в системі освіти, при цьому мова йде про те, що роль викладача змінюється, а його можливості розширюються. Детально про цю систему, а також про історію дистанційного навчання можна прочитати в статті Агаянц В.І. [1]. Автор - керівник проекту в рамках напряму «Системи підтримки відкритої освіти», яка присвячена проблемам та історії дистанційного навчання. Те, що роль викладача змінюється, безумовно, але з так званним «розширенням» роль викладача звужується, на наш погляд. Освітній процес назвати «рутиною» може тільки людина або збайдужіла до освітнього процесу, або яка ніколи до цього не відчувала ніяких доброзичливих почуттів [2]. Може, це і зручно літнім людям, які відчувають труднощі в пересуванні, а також молодим мамам, але справжній сильний молодий викладач, який любить свою професію, ніколи не відмовиться від спілкування зі студентами та власне викладацького процесу. Кожне заняття збагачує, допомагає отримати нові знання, вміння та навички як у викладанні тих чи інших дисциплін, так і в спілкуванні з аудиторією. Навіть досвідчені педагоги відчувають нескінченність цього процесу. Більше того, дистанційна форма навчання розвиває комплекси: люди, які не мають можливості спілкуватися тет-а-тет, замикаються в собі, бояться навколишнього світу, суспільства, в якому вони живуть. Свобода часу і творчості - це чудово, але творчість не повинна витіснити сам процес навчання, процес спілкування викладача та аудиторії один з одним у реальному часі та в реальному місці. Це життя, і замінювати справжнє життя віртуальним, на наш погляд, не слід. Не можна не згадати один влучний образний вираз, сказаний видатним французьким просвітителем Вольтером, який став крилатим: «Краще - ворог хорошого» [1, с. 181]. Прагнучи зробити краще, ми (чому?!) прагнемо зруйнувати те, що маємо, і щоразу намагаємося почати все спочатку. Якщо ми насправді хочемо досягти добрих результатів (хоча б), то маємо стежити за тим, щоби все розвивалося поступово, з урахуванням наявного досвіду, в тому числі і система освіти.

Список використаної літератури

1. Андрущенко В. Інформаційні технології в системі інноваційної освіти / В. Андрущенко, А. Олійник // Вища освіта України. – 2008. – №3. – С. 5 – 15.
2. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / В.Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка, 2009. – 520 с.
3. Агаянц В. И. Что такое STELLUS? // (С) Вопросы Интернет-образования. № 7 rcio.pnzgu.ru/vio/07/cd_site/Articles/art_1_11.htm; Свидетельство Эл 77-4640 от 28.06.2001 г.
4. Что такое дистанционное обучение? www.stel.ru/do/library/what-distant-learning-is.php1.
5. Введенская Л.А. Русский язык и культура речи / Л.А. Введенская, М.Н. Черкасова // Серия «Среднее профессиональное образование». – Ростов н/Д: Феникс, 2004. – С. 181.

САМОСТІЙНА ТА ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – НЕОБХІДНІ КОМПОНЕНТИ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Харченко С.В., Іщейкіна Л.К., Цубер В.Ю.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлено роль самостійної роботи студентів в умовах інтеграції української освіти до європейського і світового освітнього простору. Окреслено види і рівні самостійної роботи студентів у вищому навчальному закладі, визначено умови та критерії ефективності як невід’ємної складової професійної підготовки фахівця.

Ключові слова: Болонський процес, європейська інтеграція, самостійна робота студентів.

В умовах ринкових відносин сьогодення вимагає від навчальних закладів навчити і сформувати конкурентоспроможного фахівця. За навчальний період талановита молодь повинна вивчити все теоретичне підґрунтя, накопичене не тільки в обраному навчальному закладі, та опанувати практичними навичками фахівця, а іноді і вузького спеціаліста. Саме таким є Болонський процес, спрямований на зближення і гармонізацію системи освіти Європи з метою створення єдиного європейського простору вищої освіти.

Болонський процес – це процес структурного реформування національних систем вищої освіти країн Європи, зміни освітніх програм та інституційних перетворень у вищих навчальних закладах Європи [1]. Його метою є створення до 2010 року європейського наукового та освітнього простору для підвищення спроможності випускників вищих навчальних закладів до працевлаштування, поліпшення мобільності громадян на європейському ринку праці, підняття конкурентоспроможності європейської вищої школи в Україні [2].

Реформування вищої освіти в Україні відбувається з урахуванням внутрішніх національних реалій та основних принципів Болонського процесу, основною вимогою якого є якість вищої освіти. Якість розуміють як показник високої ефективності праці в суспільстві, що стає джерелом національного багатства, а також здатність готувати висококваліфікованих фахівців і бути конкурентоспроможною державою в контексті європейської інтеграції [3].

Інтеграція української освіти до європейського та світового освітнього простору, актуалізація понять стандарту і якості освіти повинні випереджати майбутнє, утверджувати нові освітні технології. Розвиток наукових шкіл, рівень видавничої та наукової роботи вищого навчального закладу і підготовка наукових кадрів у аспірантурі (докторантурі) є показником забезпечення якості освіти.

У Національній доктрині розвитку освіти України чітко визначено цілі й завдання модернізації управління освітою: «Сучасна система управління сферою освіти утверджується як державно-громадська. Вона має враховувати регіональні особливості, тенденції до зростання автономності навчальних закладів, конкурентоспроможності освітніх послуг, орієнтації освіти не на відтворення, а на розвиток» [4].

Реформувати сучасну медичну освіту неможливо без активного впровадження в навчальний процес нових технологій навчання, новітніх методик викладання дисциплін, сучасних інформаційних технологій, міжнародного досвіду. Виникає низка нововведень, зокрема розробка нового навчально-методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу, перебудова методики проведення практичних та семінарських занять, забезпечення самостійної роботи студентів, упровадження нових педагогічних та комп’ютерних технологій навчання. Велике значення в умовах кредитно-модульної системи навчання має індивідуальна робота студентів як складова самостійної роботи, на яку згідно з вимогами Болонського процесу припадає до 50% навчального часу.

У рамках кредитно-модульної системи самостійна робота студентів у аудиторії визначається через систему завдань з дисципліни, а поза аудиторією – через виконання індивідуально-навчально-дослідного завдання. Систему типових завдань для організації самостійної роботи можна поділити на дві групи: 1) завдання, що формують модель фахівця і диктуються вимогами спеціальності, дисципліни, професії; 2) завдання, що формують самостійність як рису особистості, оскільки працюючи само-